

Keski-Uudenmaan

YMPÄRISTÖKESKUS

Keski-Uudenmaan luontohankkeet

Annukka Salminen

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan 15-vuotisjuhlaseminaari

Luonnonsuojelualueiden hoitohanke (HELMI)

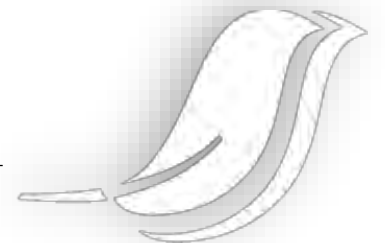

- Tavoitteet
- 8 luonnonsuojelualuetta, 4 sopijakunnan alueella
- Hankkeelle suuri tarve:
  - nykytilaa ei tunneta kattavasti
  - luontoselvitykset vanhentuneet
  - kohteilla ei hoito- ja käyttösuunnitelmia
  - ihmistoiminta
- Ylläpitää ja parantaa luonnon monimuotoisuutta ja uhanalaisten luontotyyppien ja lajien tilaa

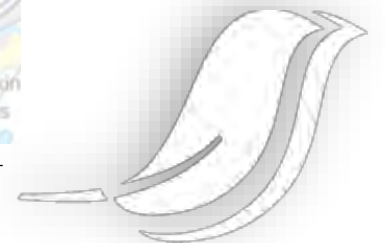
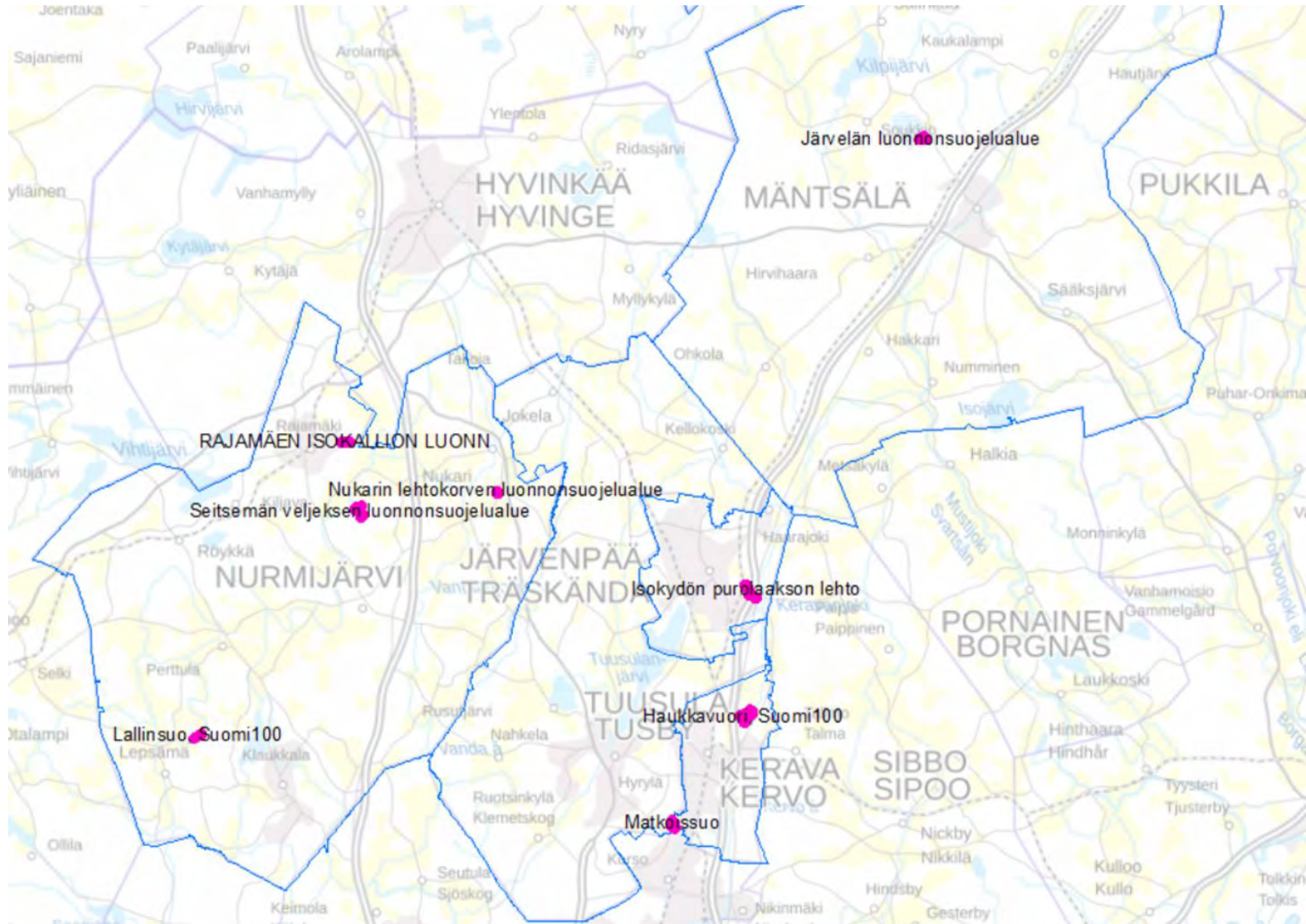

Suunnitelma ja aikataulu

Hankkeen aikataulu																								
	2024												2025											
	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu
Hankkeen organisointi																								
Selvitysten ja suunnitelmien tilaaminen																								
Luontoselvitysten toteuttaminen																								
Hoitosuunnitelmien laatiminen																								
Hoitosuunnitelmien toteuttaminen																								
Hanke päättyy																								
Maksatushakemus																								
Loppuraportointi																								

KUUMA vieras –hanke

- 5 sopijakunnan alueella vuodesta 2023
- Tavoitteena
  - Lisätä asukkaiden tietoisuutta haitallisista vieraslajeista
  - Osallistaa ja innostaa kuntalaisia lähiympäristön suojeluun
  - Kokonaiskuva kuntien vieraslajitilanteesta ja tunnistamaan tärkeimmät vieraslajit
  - Uusien toimintatapojen luominen vieraslajityön tehostamiseksi
  - Kuntien tukeminen vieraslajityössä
- Oma ohjausryhmä: edustajat kaikista kunnista, ELY-keskuksesta ja luonnonsuojeluyhdistyksistä
- Käytännön työtä tekevät konsultit (Maastox Oy ja Luontoturva Ky)

VYL 04/2023

KUUMA vieras Keski-Uudellamaalla

teksti: ANNINA VUORSALO

Tämän vuoden alussa käynnistyneessä KUUMA vieras-hankkeessa lisää tietoisuutta haitallista vieraslajeista sekä osallistetaan ja innostetaan ihmisiä oman lähiympäristönsä suojelemaan. Hankaluuteen kuuluvat Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi ja Tuusula, joiden alueelta muodostetaan kokonaisuus vieraslajitilanteesta ja pyritään tunnistamaan tärkeimmät vieraslajit ja niiden esiintymisaluet. Hankkeessa uusia toimintatapoja vieraslajityön tehostamiseksi, kehitetään yhteistyötappoja ja tuetaan hankealueen kuntia vieraslajityössä. Työskentelen Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksessa ympäristösuunnittelijana ja toimin KUUMA vieras-hankkeen koordinaattorina.

Kuluneen kevään ja kesän aikana olemme ehtineet tehdä jo paljon. Olemme lapset pääsivät tutustumaan vieraslajeihin osana Tuusulanjärven ja Rusujärven koululaispäiviä ennen kesälomille lähtöä. Kesäkuun alussa järjestetty asukastilaisuus koki yhteen vieraslajeista kiinnostuneita asukkaita ja ammattilaisia ja käynnisti hankkeen toden teolla.

Eri puolilla Keski-Uuttamaata on järjestetty talkoita, joissa on keskitytty erityisesti jättipalsamin torjuntaan. Hanke on myös mukana kansallisessa Soolotalkoot -kampanjassa, jossa asukkaat voivat osallistua vieraslajitorjuntaan esimerkiksi sopivana ajankohtana. Kinta tuo kokeille vieraslajitalkoita, joihin on kiinnitetty toimintatavoitteet ja lajityylinen tunnistamista varten. Talkoivien saaminen paikalle tietynä ajankohtana on osoittautunut hieman haastavaksi. Soolotalkoissa torjuntatyöt voi tehdä itselle sopivana ajankohtana. Moni asukas on myös innostunut järjestämään omia talkoita naapurussaan.

Tuusulassa on kartoitettu kokemuksia eläinten hyödyntä-

misestä vieraslajien torjunnassa. Lampaat ovat rouskutelet jättipalsamia kulttuurimaisemissa ja viime vuonna ankkapartio harkutti espanjansirueta. Monet kunnistamme ylläpitävät etanorokkista, joihin asukkaat voivat viedä keräämiään espanjansirueta.

Nurmijärvellä testattiin tänä kesänä uutta Crowdsorsa-mobiilipeliä, jossa älypuhelimella kuvattiin videoihin liitettyä paikkatiedon avulla asukkailla oli mahdollisuus lähettää havaintoja vieraslajeista. Jokaisen uuden vieraslajien löytämisestä maksettiin yhden euron palkkio.

Nurmijärven kunnan vieraslajien erityisasiantuntija Tanja Harju-Koskinen kertoo, että sovelluksen suuri syyllä. Kuntalaisten havaintojen avulla saimme paljon uutta tietoa vieraslajien esiintymisestä Nurmijärvellä ja voimme suunnitella niiden torjuntaa kokonaisvaltaisemmin.

Ympäristöhoitajaksi opiskelevat Heli Hynninen ja Sanna Nissinen suorittivat opintoihinsa liittyvää harjoittelun hankkeessa. He ovat osallistuneet muun muassa jättipalsamin torjuntaan maastossa sekä vieraslajiviestintään suunnittelemaan maastossa sekä vieraslajiviestintään suunnittelemaan maastossa sekä vieraslajiviestintään suunnittelemaan maastossa.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus 12. kesäkuuta

Nyt on paras ajankohta torjua haitalliset vieraslajit! Lämpimän alkukesän johdosta komealupiini ja muut haitalliset vieraslajit ovat ryöpsähtäneet monin paikoin kukkimaan, mutta vielä ehtii hyvin tehdä torjuntaa. Tärkeintä on estää kasvien siementen kehittyminen. Toistuva kitkeminen tai niittäminen heikentävät myös juuriston välityksellä leviävien kasvien kasvuvuomaa. Luonnonkukkia saa poimia jokaisenoikeuksien nojalla, mutta mekaaninen torjunta esimerkiksi niittämällä tai k...

Nurmijärven asukaslehti 3/2023

Nurmijärveläiset innokkaasti mukana vieraslajien torjunnassa

Haitalliset vieraslajit, kuten komealupiini, jättipalsami, jättiputki ja espanjansirueta uhkaavat alkuperäisen luontomme monimuotoisuutta. Nurmijärvi on mukana tämän vuoden alussa käynnistyneessä KUUMA vieras-vieraslahankkeessa, jonka tavoitteena on lisätä Keski-Uudenmaan kuntien työntekijöiden, asukkaiden ja opiskelijoiden osaamista ja tietoisuutta vieraslajeista oman lähiympäristön suojelun.

Sovelluksen suuri suosio yllätti ja havainnointiin varatut palkkorahat pelastiin nopeasti loppuun touko-kesäkuussa. Siksi avasimme pelin vielä uudelleen avulla saimme paljon uutta tietoa vieraslajien esiintymisestä Nurmijärvellä ja voimme suunnitella niiden torjuntaa kokonaisvaltaisemmin.

Etusivu / Paikalliset

Puutarhojen riesalla voi kohta tienata Keski-Uudellamaalla – tästä on kyse

Keski-Uusimaa 10.5.2024

Haitallinen espanjansirueta (kuvasa) pitää osata erottaa ukkoetanasta, joka on tumma eikä se esiinny joukoittain, kuten sirueta. MIA HONKANEN/KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

Keski-Uudellamaalla otetaan ensimmäistä kertaa haittalajien torjunnan avuksi mobiilipeliä.

10.5.2024 14:00

Kuntalaiset voivat kohta tienata rahaa torjumalla ympäristölle haitallisia espanjansirueta Järvenpäässä, Keravalla, Nurmijärvellä ja Tuusulassa. Tempaus toteutetaan Crowdsorsa-mobiilipelillä, jolla jokainen torjuttu litra

LUONTO JA YMPÄRISTÖ

Teksti: Annina Vuorsalo
Kuvat: Heli Hynninen, Sanna Nissinen ja Unsplash

Torjutaan yhdessä haitallisia vieraslajeja

Alkuperäisluonnolle haitallisten vieraslajien kimppuun käydään nyt yhteistyöhankkeella. Keski-Uudenmaan vieraslajit eli KUUMA vieras-hankkeen tavoitteena on lisätä hankealueen kuntien työntekijöiden, asukkaiden ja opiskelijoiden osaamista ja tietoisuutta vieraslajeista ja innostaa ihmisiä oman lähiympäristön suojelemaan.

Tämän vuoden alussa käynnistyneessä hankkeessa tehostetaan alueella jo tehtävää vieraslajityötä ja pyritään yhteistyöllä tehokkaampaan ja oikein kohdistettuun vieraslajien torjuntaan. Hanke toteutetaan Tuusulan, Järvenpään, Keravan, Mäntsälän ja Nurmijärven alueilla.

Vieraslajit ovat tietyn alueen alkuperäiseen luontoon kuulumattomia lajeja, jotka ovat levinneet alueille ihmisen toiminnan seurauksena. Haitallisia vieraslajeja on autoituutta, vieraslajeja luontoon jättipalsta ja

Jättipalsami kannattaa kiikellä alkukesällä ennen siementen kypsyä, jotta laji pääsee leviämään uusille alueille, kertovat Heli Hynninen ja Sanna Nissinen.

Lisätietoa: KUUMA vieras-hankkeen kotisivulta heshiuudenmaan-ymparistokeskus.fi/kuumavieras

Mitä

na KUUMA unkeekn koi- kana ja pi- Jokipuiston ästen kanssa irven koulu-

tavoin, esi- maroskiksi ime vuonna jektin kaut- torjunnassa, myös kan- ossa vieras-

Luontoon leviessään haitalliset vieraslajit voivat:

- vähentää luonnon monimuotoisuutta
- vaikuttaa tilaan alkuperäisluonnolta
- leviävät kasvi- ja eläintalveja
- olla metsätuholaisia
- vähentää alueiden virkistyskäyttöarvoa.

lajitalkoisiin voi osallistua yksin, pienellä porukalla tai yhdistyksen tai kunnan torjuntahankkeen kautta.

Harjoittelupaikkoja ja kesätöitä

Hankkeessa mahdollistetaan nuorille ja opiskelijoille opiskeluharjoittelua ja kesätöitä vieraslajityön pa-

rissa. Hyriassa ympäristöhoitajaksi opiskeleva Heli Hynninen suoritti opintoihinsa liittyvää harjoittelun KUUMA vieras-hankkeessa.

Olen osallistunut hankkeen tiimoilta vieraslajiviestintään muun muassa valmistelemalla maastoon sijoitettuja infotauluja ja tekemällä nettisivupäivityksiä. Lisäksi päätin suunnittelemaan asukastapahtuman, joka järjestettiin Järvenpää-talolla kesäkuun alussa sekä torjumaan jättipalsamia maastossa. KUUMA vieras- on mielestäni hyvin tärkeä hanke vieraslajitietoisuuden levittämisessä ja kuntien osallistamisessa. Olen viihtynyt harjoittelussa tosi hyvin mukavien työkavereiden ja mielenkiintoisen aiheen parissa, Hynninen kertoo.

Harjoittelu hankkeessa suorittaa myös Sanna Nissinen, joka opiskelee ympäristöhoitajaksi Mäntsälän Keudassa.

Vieraslajien torjunnassa on parasta, kun näkee oman työnsä vaikutukset. KUUMA vieras-hankkeen kautta olen saanut ammatillista osaamista torjuntatöiden suunnittelussa ja käytännön toteutuksessa, hän sanoo.

Jättipalsami on haitallinen vieraslaji.

Kuumu vieras –hankkeen
konsultin puheenvuoro

Tero Malinen, Maastox Oy

